

**DORIXONALAR HAQIDAGI MA'LUMOTLARNI SAQLOVCHI
DASTUR**

Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti magistri.

Tel: +998919471340

Email: maqsudu32@gmail.com

Bektemirova Zuxra, Axmatova Durdona

Toshkent pediatriya tibbiyot instituti 5-bosqich talabasi

***Annotatsiya:** Bu dastur dorixonalarining malumotlarini saralash ya saqlash uchun.*

***Kalit so'zlar:** Java, obyekt, dorixona va OYD.*

Javada yozilgan barcha dasturlar obyektga yo'naltirilgan dasturlash (OYD) asosida tuziladi. Ya'ni, Java tilin qat'iy OYD tili debsak ham bo'ladi. OYD-bu dasturlarni, belgili bitta sinfnig ekzemplari bo'ladi, obyektlarning yig'indisi sifatida tasvirlanuvchi dasturlash metodologiyasi hisoblanadi

Sinf ichida o'zgaruvchilari 3 turda bo'lishi mumkin :

1. Lokal o'zgaruvchilar, metodlar yoki konstruktorlar ichida tavsiflangan bo'lib, faqatgina metod ichida ko'rinadi. Metod ishini to'xtatqan vaqtda o'zgaruvchilar o'chiriladi.

2. Ekzemplar o'zgaruvchilar, sinf ichidagi o'zgaruvchilar bo'lib, ushbu sinf ichidagi xohlagan metod yoki konstruktor ichida foydalanishga bo'ladi.

3. Sinfnig statik o'zgaruvchilari, sinf ichida va metod sirtida statik kalit so'zlar orqali tavsiflanadigan o'zgaruvchilar.

Obyektke yo'naltirilgan dasturlashding asosiy 4 prinsipi :

1. Miyras;
2. Abstraktciya;
3. Inkapsulyaciya;
4. Polimorfizm.

Dasturni yaratish uchun avval biz orixonalar haqidagi ma'lumotlarni saqlovchi sinf yaraib olamiz va uning ichida quydagilar bo'ladi: Dorixona ismi, manzili, dorilarning o'rtacha bahosi.

Dasturda sinf obyektini massivini yaratib, to'ldirib va quyidagi amallardi bajaradi:

- Dorilarning o'rtacha bahosi kiritilgan summadan quyi bo'lgan dorixonalar ro'yxati;
- Kiritilgan manzildagi dorixonalar ro'yxati ;
- Dori baholarining o'rtacha bahosi bo'yicha kamish tartibida joylashtirish.

Dastlab asosiy sinfni yaratamiz :

```
1 import java.util.Scanner;
2
3
4
5 public class Apteka {
6     private String ati;
7     private String manzili;
8     private int darilerdin_ortasha_bahasi;
9     public Apteka(String ati, String manzili,int darilerdin_ortasha_bahasi){
10         this.ati = ati;
11         this.manzili = manzili;
12         this.darilerdin_ortasha_bahasi= darilerdin_ortasha_bahasi;
13     }
14     public Apteka(){
15         Scanner in=new Scanner(System.in);
16         System.out.print("Apteka ati: ");
17         this.setAti(in.nextLine());
18         System.out.print("manzili: ");
19         this.setManzili(in.nextLine());
20         System.out.print("darilerdin_ortasha_bahasi: ");
21         this.setDarilerdin_ortasha_bahasi(in.nextInt());
22     }
23     @Override
24     public String toString(){
25         return String.format("Apteka: %s \t manzili: %s \t darilerdin_ortasha_bahasi: %d", ati, manzili, darilerdin_ortasha_bahasi);
26     }
27     public String getAti(){ return this.ati;}
28     public String getManzili(){ return this.manzili;}
29     public int getDarilerdin_ortasha_bahasi(){ return this.darilerdin_ortasha_bahasi;}
30
31     public void setAti(String value){
32         if (value.isEmpty())
33             System.out.println("Qate manis kiritildi!");
34         else
35             this.ati = value;
36     }
37 }
```

Songra malumotlarni saqllovchi sinf:
Ma'lumotlarni qayta tiklovchi sinf:

```
35 public void biggerThanAvgSquareList(){
36     System.out.println("\nDarilerdin ortasha bahasidan en tomen bolgan darixanalar:");
37     double ortasha = averageSquare();
38     int j = 0;
39     for (Apteka m : apteka) {
40         if ((m.getDarilerdin_ortasha_bahasi()<ortasha)) {
41             System.out.println(++j + ". " + m);
42         }
43     }
44     System.out.println();
45 }
46 public void minSquareCountry(){
47     int pos_min =0;
48     for (int i = 1; i < apteka.length; i++)
49         if (apteka[i].getDarilerdin_ortasha_bahasi() < apteka[pos_min].getDarilerdin_ortasha_bahasi()) {
50             pos_min=i;
51         }
52     System.out.println("\n :Darilerdin ortasha bahasidan en tomen bolgan darixanalar");
53     System.out.println(apteka[pos_min]);
54     System.out.println();
55 }
56
57 public void sortByPopulation () {
58     for (int i = 0; i < apteka.length-1; i++)
59         for (int j = 0; j < apteka.length-1-i; j++)
60             if (apteka[j].getDarilerdin_ortasha_bahasi() < apteka[j+1].getDarilerdin_ortasha_bahasi()){
61                 Apteka temp = apteka[j];
62                 apteka[j] = apteka[j+1];
63                 apteka[j+1] = temp;
64             }
65     printCountry();
66 }
67
68
69
70 }
```



```

JavaApplication114 - NetBeans IDE 8.0.2
Файл Правка Вид Переход Источники Реорганизация кода Выполнить Отладка Профилировать Группа Сервис: Окно Справка
<настройка по умолчанию>
Источники
import java.util.Scanner;

public class Aptekaaa {
    private Aptekaa[] apteka = {
        new Apteka("BesQala", "Nokis", 10000),
        new Apteka("Alimbay", "Orayliq bazar", 20000)
    };

    public void fillCountry() {
        System.out.print("Apteka sanin kiritin: ");
        int n = new Scanner(System.in).nextInt();
        apteka = new Apteka[n];
        System.out.println("Apteka haqqindagi informaciyalardi kiritin: ");
        for (int i = 0; i < apteka.length; i++) {
            System.out.println((i+1)+"-Apteka: ");
            apteka[i] = new Apteka();
        }
    }

    public void printCountry() {
        System.out.println("\nAptekalar:");
        for (int i = 0; i < apteka.length; i++)
            System.out.println((i+1) + ". " + apteka[i]);
        System.out.println();
    }

    public double averageSquare() {
        double sumSquare = 0;
        for (Apteka m : apteka) {
            sumSquare += m.getDarilerdin_ortasha_bahasi();
        }
        if (apteka.length > 0) return sumSquare / apteka.length;
        return -1;
    }

    public void biggerThanAvgSquareList() {
        System.out.println("\nDarilerdin ortasha bahasidan en tomen bolgan darixanalar:");
    }
}

```

Natija:

```

JavaApplication114 - NetBeans IDE 8.0.2
Файл Правка Вид Переход Источники Реорганизация кода Выполнить Отладка Профилировать Группа Сервис: Окно Справка
<настройка по умолчанию>
Источники
main: JavaApplication114 (main)
1
2
3
4. Shig'iv
(1..6) araligidagi punktlardan birin saylan
2
Aptekalar:
1. Apteka: Bes Qala    manzili: Nokis    darilerdin_ortasha_bahasi: 77000
2. Apteka: Alimbay    manzili: Orayliq bazar    darilerdin_ortasha_bahasi: 88000

1. Aptekalardi kiritiw
2. Kiritilgen aptekadi ekranga shigariw
3. Darilerdin ortasha bahasidan kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shig'iv
(1..6) araligidagi punktlardan birin saylan
3
Darilerdin ortasha bahasidan en tomen bolgan darixanalar:
1. Apteka: Bes Qala    manzili: Nokis    darilerdin_ortasha_bahasi: 77000

1. Aptekalardi kiritiw
2. Kiritilgen aptekadi ekranga shigariw
3. Darilerdin ortasha bahasidan kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shig'iv
(1..6) araligidagi punktlardan birin saylan

```



```

JavaApplication14 - NetBeans IDE 8.02
Файл Проект Вид Переход Источник Реорганизация кода Выпущены Отладка Профилирование Группы Сервис Одино Страница
...
Name: JavaApplication14 (run)
1
1. Aptekalardi kiritiw
2. Kiritilgen aptekadi ekranga shigariw
3. Darilerdin ortasha bahasinasin kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shigiw
(1..6) araligindagi punktlerden birin saylan
1
Apteka sanin kiritin: 2
Apteka haqqindagi informaciyalardi kiritin:
1. Apteka:
Apteka ati: Bes Qala
manzili: Nokis
darilerdin_ortasha_bahasi: 77000
2. Apteka:
Apteka ati: Alimbay
manzili: Orayliq bazar
darilerdin_ortasha_bahasi: 88000
1. Aptekalardi kiritiw
2. Kiritilgen aptekadi ekranga shigariw
3. Darilerdin ortasha bahasinasin kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shigiw
(1..6) araligindagi punktlerden birin saylan

```

```

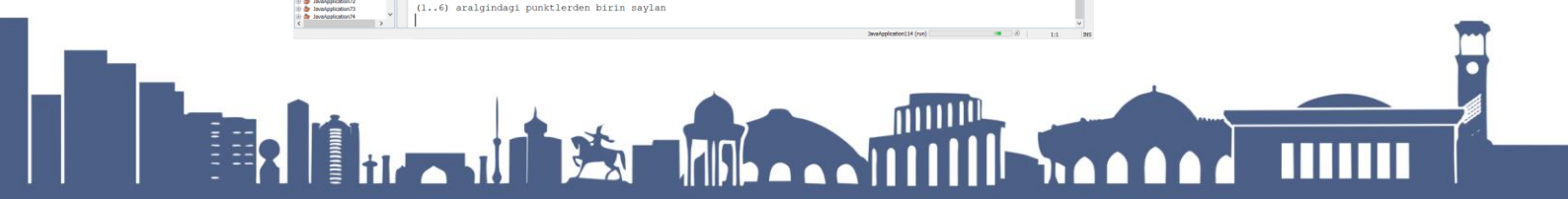
JavaApplication14 - NetBeans IDE 8.02
Файл Проект Вид Переход Источник Реорганизация кода Выпущены Отладка Профилирование Группы Сервис Одино Страница
...
Name: JavaApplication14 (run)
1
6. SHIGIW
(1..6) araligindagi punktlerden birin saylan
4
:Darilerdin ortasha bahasinasin en tomen bolgan darisalanar
Apteka: Bes Qala      manzili: Nokis      darilerdin_ortasha_bahasi: 77000
1. Aptekalardi kiritiw
2. Kiritilgen aptekadi ekranga shigariw
3. Darilerdin ortasha bahasinasin kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shigiw
(1..6) araligindagi punktlerden birin saylan
5
Aptekalar:
1. Apteka: Alimbay      manzili: Orayliq bazar      darilerdin_ortasha_bahasi: 88000
2. Apteka: Bes Qala      manzili: Nokis      darilerdin_ortasha_bahasi: 77000
1. Aptekalardi kiritiw
2. Kiritilgen aptekadi ekranga shigariw
3. Darilerdin ortasha bahasinasin kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shigiw
(1..6) araligindagi punktlerden birin saylan

```

```

JavaApplication14 - NetBeans IDE 8.02
Файл Проект Вид Переход Источник Реорганизация кода Выпущены Отладка Профилирование Группы Сервис Одино Страница
...
Name: JavaApplication14 (run)
1
3. Darilerdin ortasha bahasinasin kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shigiw
(1..6) araligindagi punktlerden birin saylan
5
Aptekalar:
1. Apteka: Alimbay      manzili: Orayliq bazar      darilerdin_ortasha_bahasi: 88000
2. Apteka: Bes Qala      manzili: Nokis      darilerdin_ortasha_bahasi: 77000
1. Aptekalardi kiritiw
2. Kiritilgen aptekadi ekranga shigariw
3. Darilerdin ortasha bahasinasin kishi bolgan aptekani aniqlaw
4. Darilerdin bahasi boyinsha kemeyiw tartibinde sortirovkalaw
5. Apteka ati boyinsha sortirovka qiliw
6. Shigiw
(1..6) araligindagi punktlerden birin saylan

```


Natijada barcha vazifalar orinlanadi va dorixonalar tog'risidagi ma'lumotlar yig'ladi va ular haqqida ma'lumotlar ishlay boshlaydi. Dastur Java dasturlash tilida yozilgan bo'lib ma'lumotlarni saqlash uchun.

References:

1. Shadmanov, K. B., Davlatova, M. H., Ostonova, S. N., & Radjabova, A. T. (2020). ENGLISH RENAISSANCE: TRANSFORMATION OF 61 PHILOSOPHY UNDERSTANDING AS A FACTOR OF INFORMATION CULTURE DEVELOPMENT OF THE EPOCH. *Cross-Cultural Studies: Education and Science*, 5(1), 61-67.
2. Muhayyo, D. (2017). THE ROTOR CONSTRUCTION OF COTTON RAW IN APPEARING VERTICAL BOUNDARY. *Интернаука*, (9-2), 76-78.
3. Давлатова, М. (2020). FE'LLARNING ASPEKTIK VA LEKSIK-SEMANTIK TASNIFI. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 3(1).
4. Давлатова, М. Х. (2021). РЕЗУЛЬТАТИВЛИКНИНГ АСПЕКТУАЛ ТАДҚИҚОТЛАР ДОИРАСИДА ЎРГАНИЛИШИ. *Scientific progress*, 2(2), 1678-1683.
5. Давлатова, М. Х. (2013). Хорошее поведение-важный способ формирования личности. *Вестник Таджикского национального университета*, (3-6), 237-241.
6. Hasanovna, D. M. (2022). Resultative and causative meanings in English and Uzbek languages. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMİY JURNALI*, 297-302.
7. Davlatova, M. H. (2021). Semantic implementation of resultative structures. *JournalNX-A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal*, 6, 291-294.
8. Shirinova, N. D., & Davlatova, M. K. MORPHOLOGICAL WAY OF DIFFERENTIATION OF SUBSTANCE AND ATTRIBUTIVE MEANINGS IN THE LANGUAGE SYSTEM. *ILMIY XABARNOMA. НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК Учредители: Андижанский государственный университет им. ЗМ Бабура*,(1), 86-89.
9. Davlatova, M. X. (2015). The role of Songs in learning English. *Journal. MolodoyUchyoniy*, 10, 90.
10. Ширинова, Н. Д., & Давлатова, М. Х. МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ СПОСОБ РАЗГРАНИЧЕНИЯ ЗНАЧЕНИЙ ПРЕДМЕТНОСТИ И КАЧЕСТВЕННОСТИ В СИСТЕМЕ ЯЗЫКА. *Muassis: Buxoro davlat universiteti TAHRIRIYAT: Muharrirlar: MQ Abuzalova MA Bokareva NN Voxidova*, 40.

11. Hasanovna, D. M. (2023). ON THE TYPES OF RESULTS STRUCTURES EXPRESSED BY A SECONDARY PREDICAT. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(03), 52-58.
12. Hasanovna, D. M. (2021). Semantic Implementation of resultative structures. *novateur publications JournalNX- A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal*.
13. Muhayyo Davlatova. Semantic properties of effective constructions in English and Uzbek languages. *E3S Web Conf. Volume 420, 2023 EBWFF 2023 - International Scientific Conference Ecological and Biological Well-Being of Flora and Fauna (Part 1)*.
14. Davlatova, M. H. RELATION OF LEXICAL-SEMANTIC STRUCTURE OF VERBS TO RESULTABILITY.
15. Давлатова, М. (2023). Typology of expressive emotional relations in linguistics . *Современные тенденции при обучении иностранному языку в XXI веке*, 1(1), 172–178. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/trends-language-teaching/article/view/21174>.
16. Davlatova Muhayyo Hasanovna. (2023). ON THE TYPES OF RESULTS STRUCTURES EXPRESSED BY A SECONDARY PREDICAT. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(03), 52–58. <https://doi.org/10.37547/ijll/Volume03Issue03-10>.
17. Davlatova Muhayyo Hasanovna. (2023). ON THE TYPES OF RESULTS STRUCTURES EXPRESSED BY A SECONDARY PREDICAT. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(03), 52–58. <https://doi.org/10.37547/ijll/Volume03Issue03-10>.
18. Hasanovna, D. M. (2019). VARIABILITY OF ASPECTUAL MEANINGS IN ENGLISH. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences* Vol, 7(12).
19. Davlatova, M. H. (2020). An Integrative history of Aspectual meanings. *JournalNX*, 6(04), 17-22.
20. Davlatova, M. H. (2020). Aspectual variability of information culture in the history of the English language. *International Journal on Integrated Education*, 3(3), 24-28.
21. Davlatova, M. H. (2020). Lexico-semantic Structure and Its Analysis on the Example of Verbs. *JournalNX*, 6(06), 189-192.
22. Davlatova, M. H. (2021). Relation of lexical-semantic structure of verbs in the linguistic essence. *IEJRD-International Multidisciplinary Journal*, 6(5).
23. Hasanovna, D. M. (2021). Semantic Implementation of resultative structures. *JournalNX*, 7(06), 291-294.

